Розділ І. Натуральні числа і дії з ними. Геометричні фігури і величини

Сьогодні 05.12.2023

Ypoκ №62

Величина кута. Вимірювання і побудова кутів

Повідомлення теми уроку та мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

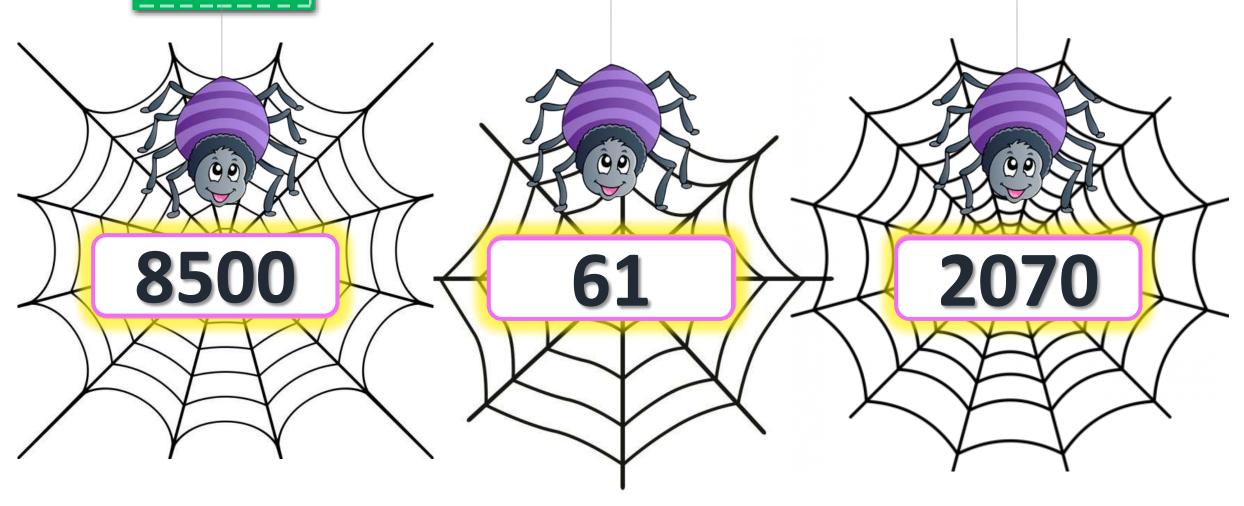
Мета уроку:

ознайомитися з одиницею виміру кутів, із будовою транспортира і правилами користування ним та вміти визначати вид кута за його градусною мірою.

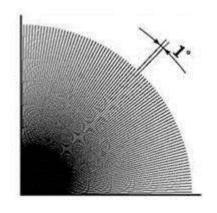

Математичні приклади. Гра «Допоможемо павучку»

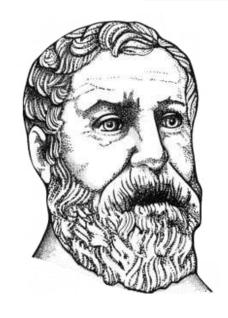

A /B 50°

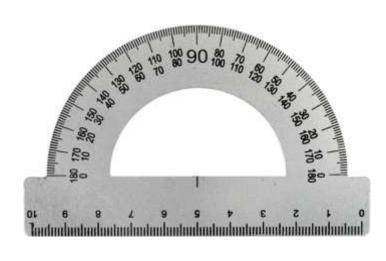
Кути, як і відрізки, можна вимірювати. Поділимо прямий кут на 90 рівних частин. Міру однієї такої частини беруть за одиницю вимірювання кутів і називають градусом. Позначають так: 1°.

Градусна міра прямого кута дорівнює 90°, а розгорнутого — 180°. Градусну міру кута позначають так само, як і кут. Це записують, наприклад так: ∠АОВ = 90°. Зрозуміло, що градусна міра гострого кута менша від 90°, а тупого — більша за 90°, але менша від 180°.

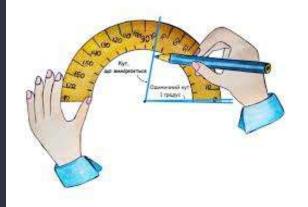
Прилад для вимірювання кутів

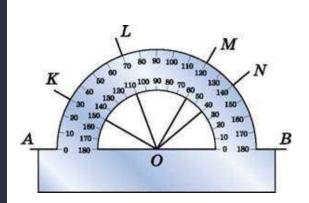
Винахід першого інструменту, що дозволяє вимірювати кути, пов'язують з ім'ям давньогрецького вченого Герона Олександрійського (І ст.). Він описав інструмент "діоптра" у однойменному творі, який дозволяв вимірювати кути на місцевості та вирішувати безліч прикладних завдань.

Транспорти́р — креслярський інструмент, що має форму півкола, поділеного на 180°, з лінійкою; за його допомогою будують і вимірюють кути. На ньому нанесені градусні поділки від 0 до 180°, а у деяких моделях — від 0 до 360°.

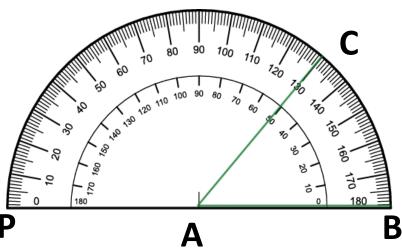
Вимірювання кутів

Щоб виміряти кут, до нього треба правильно прикласти транспортир. Центр транспортира має збігатися з вершиною кута, а одна зі сторін кута має пройти через початок відліку на шкалі. Штрих на шкалі, через який пройде друга сторона кута, вказує на градусну міру цього кута. Для зручності транспортир зазвичай має дві шкали, на одній початок відліку — справа, а на іншій — зліва

Порівняння кутів

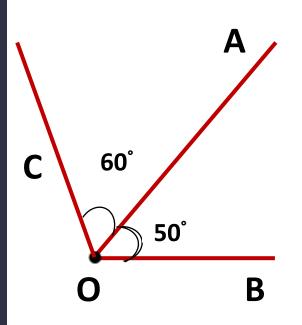
Два кути називають між собою рівними, якщо їх можна накласти один на одного так, щоб вони збігалися.
Рівні між собою кути мають однакові градусні міри.

3 двох кутів більший той, міра якого більша. Якщо $\angle PAC = 130^{\circ}$ і $\angle CAB = 50^{\circ}$, то $\angle PAC > \angle CAB$.

Поділ кута на кілька кутів

Якщо кут поділено на кілька кутів променями, що виходять з його вершини, то градусна міра початкового кута дорівнює сумі градусних мір кутів, на які його поділено. Міри кутів, як і довжини відрізків, можна додавати й віднімати.

$$\angle$$
COB = $\angle$ COA + $\angle$ AOB $\angle$ COB = 60°+ 50° = 110°

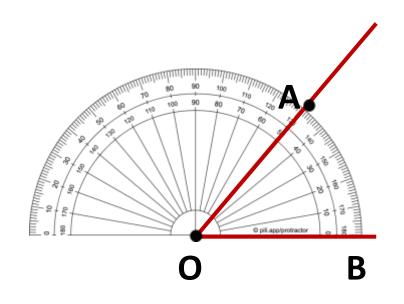

Побудова кута заданої градусної міри

Транспортир використовують і для побудови кутів. Побудуємо кут АОВ, градусна міра якого дорівнює 50°. Для цього:

- 1) позначимо довільну точку О;
- 2) проведемо промінь ОВ;
- 3) прикладемо транспортир так, щоб центр транспортира збігався з точкою О, а промінь ОВ пройшов через початок відліку на шкалі;
  - 4) позначимо точку А проти штриха 50° на шкалі;
  - 5) проведемо промінь ОА.

Отримали $\angle AOB$, $\angle AOB = 50^{\circ}$.

Рухлива вправа

(Усно). Назвіть вид кута, градусна міра якого дорівнює : 27°, 90°, 139°, 180°, 89°, 161°.

B

Робота з підручником

Завдання № 757.

За допомогою транспортира виміряйте кути, на малюнку 21.2. Запишіть зображені

результати.

BCIM pptx

2 рівень

Робота з підручником

Завдання № 759.

1) На малюнку 21.4 виміряйте транспортиром кути: АОВ, АОМ, ВОМ.

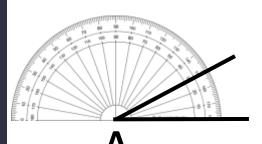
2) Обчисліть ∠АОМ + ∠МОВ.

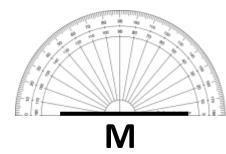
під Сто	^{ручник} рінк 24	a a												
1	24	]												

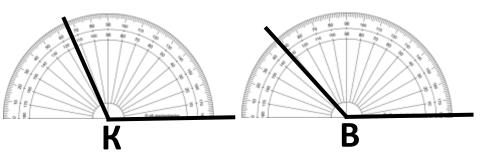
Робота з підручником

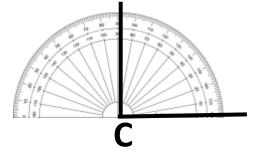
Завдання № 762

Накресли кут, градусна міра якого дорівнює: 1) 30°; 2) 180°; 3) 115°; 4) 132°; 5) 90°.

Підручник. Сторінка 1 7 /

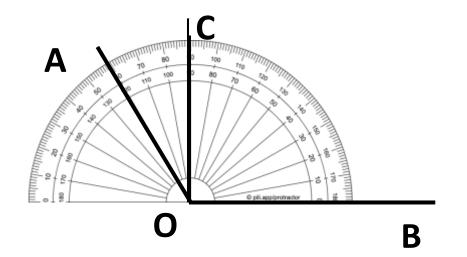
3 рівень

Робота з підручником

Завдання № 770.

- 1) Побудуй кут АОВ, який дорівнює 120°.
- 2) Проведи промінь ОС так, щоб кут АОС дорівнював 30°.
- 3) Знайди градусну міру кута ВОС, що утворився.

∠BOC= 120°- 30° = 90°

Робота з підручником

Завдання № 776.

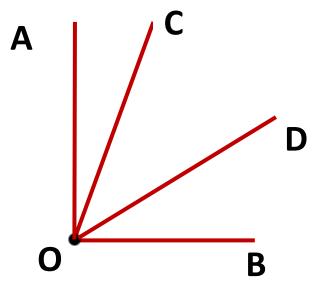
Прямий кут AOB (мал. 21.14) поділено променями OC і OD так, що $\angle$ AOD = 60° , $\angle$ BOC = 70° . Знайдіть градусну міру кута COD.

Розв'язання:

1)
$$\angle AOC = \angle AOB - \angle BOC = 90^{\circ} - 70^{\circ} = 20^{\circ}$$

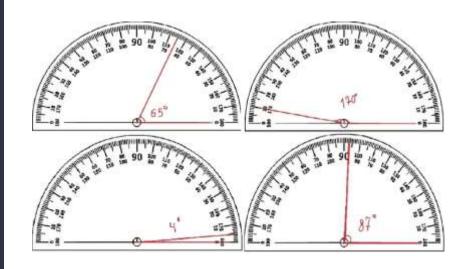
2)
$$\angle DOB = \angle AOB - \angle AOD = 90^{\circ} - 60^{\circ} = 30^{\circ}$$

3)
$$\angle COD = \angle AOB - (\angle AOC + \angle DOB) =$$

= 90° - (20° + 30°) = 40°

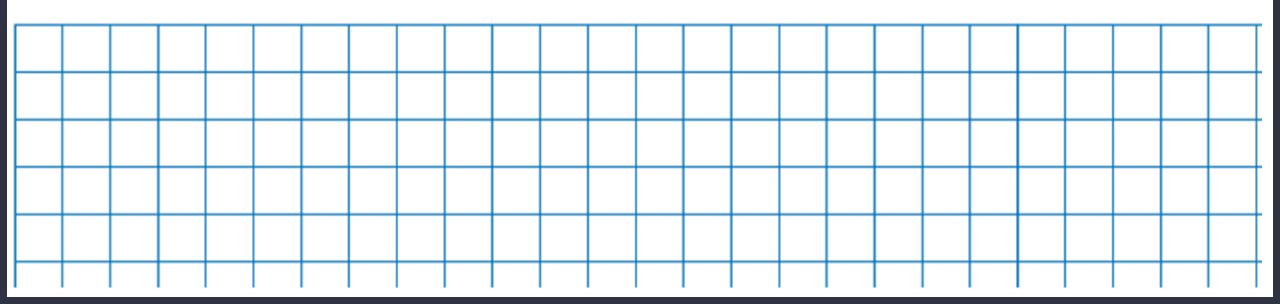

Закріплення матеріалу

Накресліть в зошиті гострий і тупий кути. Виміряйте їх за допомогою транспортира та запишіть результат.

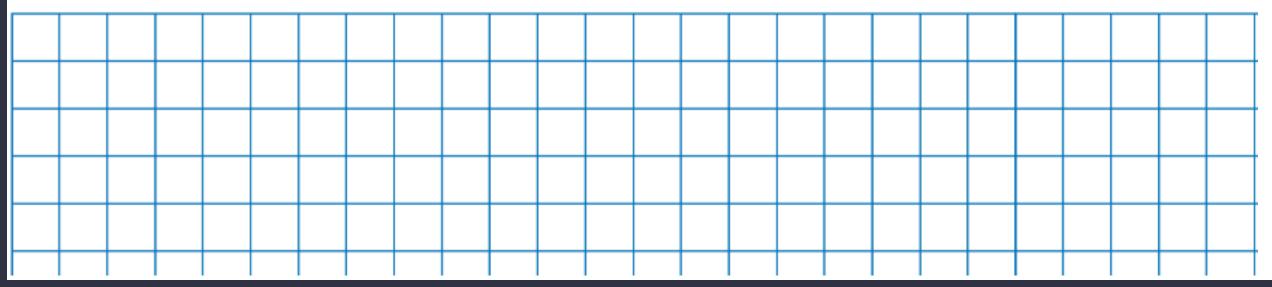

Закріплення матеріалу

Як зміниться сума чисел 2317 і 5372, якщо до першого числа додати 712, а до другого — 611?

Підсумок уроку. Усне опитування

- 1. Як виміряти кут за допомогою транспортира?
- 2. Як побудувати кут за допомогою транспортира?

Завдання для домашньої роботи

Опрацюй підручник сторінки 120-127 Виконай завдання: №. 758, 765

